

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

CANLLAWIAU

Lleoliadau gofal plant: cerdyn gweithredu mesurau rhesymol posibl (coronafeirws)

Canllawiau i helpu darparwyr gofal plant i ddiogelu plant, staff ac ymwelwyr.

Cyhoeddwyd gyntaf: 14 Medi 2021

Diweddarwyd ddiwethaf: 15 Medi 2021

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/lleoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cynnwys

Beth yw hwn?

Context

Risgiau penodol yn y lleoliadau hyn

Pa gamau rhesymol y dylwn i ystyried eu cymryd i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws?

Cyfathrebu

Dolenni at ganllawiau allweddol

Beth yw hwn?

Mae'r "Cerdyn Gweithredu" hwn yn rhoi cyngor ar fesurau sy'n debygol o fod yn rhesymol i'w cymryd i leihau'r risg o'r coronafeirws mewn lleoliadau Gofal Plant

Dylid ei ddefnyddio ar y cyd â **rheoliadau** cyfredol Llywodraeth Cymru, **canllawiau eraill (mwy cyffredinol)**, yn ogystal â'r **Canllawiau Gofal Plant a Gwaith Chwarae**

Context

- Mae'r Cerdyn Gweithredu hwn yn ymwneud â'r mesurau y mae rhaid i'r rhai sy'n gyfrifol am leoliadau Gofal Plant eu rhoi ar waith, yn ôl y gyfraith, mewn ymateb i bandemig y coronafeirws
- Mae'r lleoliadau / darpariaeth yn cynnwys gwarchodwyr plant, lleoliadau

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/lleoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

gofal dydd llawn a lleoliadau gofal dydd sesiynol ee, meithrinfeydd dydd, canolfannau plant, cylchoedd chwarae, cylchoedd meithrin a gofal plant tu allan i'r ysgol

- Mae'n ofynnol i'r rhai sy'n gyfrifol am y gwasanaethau hyn gymryd **mesurau rhesymol** i leihau'r risg y bydd pobl yn dod i gysylltiad â'r feirws a'i ledaenu
- Wrth wneud y penderfyniad ynghylch pa fesurau y dylid eu rhoi ar waith, rhaid iddynt hefyd gynnal **asesiad penodol o'r risg** y mae'r coronafeirws yn ei hachosi
- Mae'r Cerdyn Gweithredu yn amlygu risgiau sy'n gysylltiedig yn gyffredinol â'r lleoliadau hyn, ac yn ystyried pa fesurau rhesymol y gellid eu rhoi ar waith i liniaru'r risgiau hynny
- Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr ac mae'n bosibl y bydd yn briodol rhoi mesurau rhesymol eraill ar waith na chyfeirir atynt isod. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y **Canllawiau Gofal Plant a Gwaith Chwarae**. Mae'r canllawiau hyn hefyd yn cynnwys cyngor i nanis ac i deuluoedd sy'n cyflogi nanis
- Os oes gennych gwestiynau neu bryderon, gofynnwch am gyngor gan adran iechyd yr amgylchedd eich awdurdod lleol cyn gynted ag y bo modd. Dylech gofio a pharchu mai sicrhau bod mesurau rhesymol priodol yn cael eu rhoi ar waith yw eu rôl, fel y gall eich lleoliad weithredu mor ddiogel â phosibl. Fodd bynnag, nid eu rôl nhw yw cymeradwyo eich asesiad risg

Risgiau penodol yn y lleoliadau hyn

Fel gyda phob safle lle mae pobl o wahanol aelwydydd yn dod at ei gilydd, mae perygl o ledaenu'r coronafeirws yn gysylltiedig â lleoliadau gofal plant. Mae lleoliadau gofal plant wedi aros ar agor drwy gydol y pandemig. Dim ond yn ystod y camau ymateb cychwynnol y bu rhaid iddynt gyfyngu ar eu gwasanaethau, gan gydnabod gwerth gofal plant o'r radd flaenaf ar gyfer datblygiad plant. Oherwydd natur amrywiol y sector gofal plant, sy'n cwmpasu gofal a ddarperir ar safleoedd domestig ac annomestig a gofal ar gyfer gwahanol niferoedd o blant, bydd y risgiau'n amrywio o leoliad i leoliad.

Er y bydd y risgiau ar gyfer lleoliadau yn dibynnu ar y gweithgareddau sy'n cael eu cynnal ar y safle a nifer y bobl sy'n bresennol, bydd y risgiau canlynol yn

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://llyw.cymru/lleoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

risgiau cyffredin:

- rhyngweithio'n agos yn gorfforol, yn enwedig mewn perthynas â gofalu am blant iau neu giwio'n agos at eraill cyn mynd i mewn i leoliad neu ynddo, er enghraifft yn y dderbynfa, mewn lifftiau, toiledau, ystafelloedd cotiau ac ati
- posibilrwydd o awyru gwael, sy'n arbennig o broblemus pan fo pobl yn treulio cyfnodau hir gyda'i gilydd dan do
- tebygolrwydd uwch o ryngweithio wyneb yn wyneb

Pa gamau rhesymol y dylwn i ystyried eu cymryd i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws?

- Annog staff i dderbyn y ddau ddos o frechlyn COVID-19
- Annog staff i gymryd Profion Llif Unffordd ddwywaith yr wythnos
- Os bydd aelod o staff, ymwelydd neu blentyn yn mynd yn sâl neu'n dangos symptomau pan fydd yn y lleoliad, dylai adael y safle ar unwaith a dilyn y cyngor ar wefan **Profi, Orlhain, Diogelu**, gan gynnwys trefnu prawf
- Rhaid i staff, ymwelwyr a phlant sy'n symptomatig neu sydd wedi profi'n positif am COVID-19 beidio â mynychu'r lleoliad (neu, os ydynt yn warchodwyr plant, rhaid iddynt roi'r gorau i ddarparu eu gwasanaethau) a rhaid iddynt ddilyn y **canllawiau hunanynysu** yn gaeth. Nid oes rhaid i blant (o dan 18 oed) nac oedolion sydd wedi cael dos llawn o'r brechiad COVID-19 hunanynysu pan gânt wybod eu bod wedi dod i gysylltiad â rhywun sydd wedi profi'n positif. Bydd y gwasanaeth Profi, Orlhain, Diogelu yn dal i gysylltu â nhw, gan gynnig cyngor ac arweiniad, a dylent fod yn ymwybodol o'r **canllawiau hunanynysu**. Fodd bynnag, mewn rhai amgylchiadau bydd plant neu oedolion a fyddai fel arfer yn cael eu heithrio yn cael cyngor i hunanynysu gan y gwasanaeth Profi, Orlhain, Diogelu. Bydd yr amgylchiadau hyn yn cael eu nodi gan y gwasanaeth Profi, Orlhain, Diogelu fesul achos. Efallai fydd gofyn i warchodwyr plant beidio darparu gwasanaethau gofal plant os ydyn nhw'n gweithredu o'u cartref a bod achos positif yn hunanynysu yna.

Y ffordd orau o atal lledaeniad y coronafeirws mewn unrhyw safle yw lleihau'r

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/leoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

risg y bydd y feirws ar y safle yn y lle cyntaf.

Peidio â gorlenwi

- Cyfyngu ar niferoedd neu reoli symudiadau pobl fel y gall plant, staff ac ymwelwyr gadw pellter oddi wrth eraill pan fo hynny'n bosibl. Er enghraifft, defnyddiwch systemau unffordd i fynd i'r safle neu i gerdded o'i amgylch os oes angen a rheoli symudiadau plant neu staff sy'n dod at ei gilydd mewn ardaloedd cyfyng fel toiledau
- Cadw pellter cymdeithasol rhwng staff yn ystod sesiynau a thu allan iddynt, pan fo hynny'n bosibl. Er y derbynnir yn gyffredinol nad yw plant ifanc iawn yn dda am gadw pellter ac na all y staff ddarparu gofal priodol os ydynt yn bell oddi wrth y plant, dylai'r staff barhau i geisio cadw pellter oddi wrth ei gilydd
- Rheoli manau mynediad ac ymadael i atal pobl rhag ymgynnull mewn ardaloedd lle mae cadw pellter cymdeithasol yn anodd
- Cyfyngu ar y nifer sy'n ymweld â'r lleoliad / darpariaeth a defnyddio dulliau eraill (fideo, ffôn) pan fo hynny'n bosibl

Ystyried cyfyngiadau teithio

- Os yw lleoliad yn gwybod bod plant neu staff wedi torri'r **cyfyngiadau teithio** rhyngwladol, ni ddylent adael iddynt ddod i'r lleoliad

Gwella eich system awyru neu aros yn yr awyr agored

- Annog defnydd o fannau awyr agored pan fo hynny'n bosibl
- Gwella llif aer drwy agor ffenestri a drysau mewnol (ond nid drysau tân) pan fo hynny'n bosibl ac yn ddiogel. Gan y bydd plant yn bresennol yn y safleoedd hyn, mae'n bosibl mewn rhai achosion y gallai agor ffenestri neu ddrysau gynyddu'r risg y bydd plant yn cael eu hanafu neu'n gadael y safle heb oruchwyliaeth, felly dylai hyn fod yn rhan o unrhyw asesiad risg
- Os oes diffyg awyru naturiol, dylid sicrhau bod 100% o'r aer y mae systemau

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://llyw.cymru/lleoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

awyru mecanyddol yn ei ddarparu yn awyr iach, yn hytrach nag ailgylchdroi aer o un lle i'r llall

- Sicrhau bod systemau awyru mecanyddol yn cael eu cynnal yn effeithiol a'u bod wedi'u trin
- Monitro lefelau CO2 i nodi mannau lle mae'r awyru yn wael

Cadw eich safle'n lân

- Glanhau'n drwyadl ac yn rheolaidd, gan ddefnyddio diheintydd mewn mannau prysur ac ar eitemau y cyffyrddir â nhw yn aml fel topiau cownter, byrddau a dolenni drysau
- Gosod hylif diheintio dwylo mewn sawl lleoliad, yn enwedig mewn mannau mynediad ac mewn mannau cyswllt eraill, a darparu peiriannau sebon awtomataidd, dŵr a thywelion papur mewn ystafelloedd ymolchi
- Sicrhau bod plant a staff yn golchi eu dwylo'n rheolaidd
- Trefniadau glanhau rheolaidd ac effeithiol fel yr amlinellir yn y [Canllawiau Atal a Rheoli Heintiau ar gyfer Lleoliadau Gofal Plant](#)
- Peidio â rhannu bwyd, diod, teclynnau coginio na, pan fo modd, cyfarpar a theganau

Gofalu am eich staff

- Gweithredu systemau i leihau'r cysylltiadau rhwng staff. Er enghraifft, amrywio amseroedd shifftiau staff, amseroedd egwyl ac amseroedd danfon plant; nodi'r uchafswm a ganiateir mewn ceginau, ystafelloedd staff, ystafelloedd newid a mannau fel ardaloedd ysmegu
- Darparu gorchuddion wyneb neu fath arall o gyfarpar diogelu personol i staff os oes angen (gweler y [Canllawiau Gofal Plant a Gwaith Chwarae](#) am gyngor pellach)
- Cynorthwyo (ac nid atal) aelodau o staff sydd â symptomau, sydd wedi cael canlyniad positif neu sydd wedi cael eu gofyn i hunanyngysu gan y gwasanaeth Profi, Olrhain, Diogelu. Mae hunanyngysu pan fydd person wedi cael canlyniad positif i brawf yn ofynnol yn ôl y gyfraith

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://llyw.cymru/lleoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Profi, Olrhain, Diogelu – cymorth

- Deall rôl system gwasanaeth **Profi, Olrhain, Diogelu** GIG Cymru o ran monitro a rheoli'r feirws
- **Cadw cofnodion ynghylch staff, cwsmeriaid ac ymwelwyr** i gefnogi gwasanaeth Profi, Olrhain, Diogelu GIG Cymr

Cyfathrebu

Mae gennych rwymedigaeth gyfreithiol i ddarparu gwybodaeth i'r bobl sy'n dod i'ch safle neu sy'n gweithio yno ynghylch sut i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws. Mae hyn yn cynnwys, yn benodol, rhoi gwybodaeth i bawb sy'n bresennol am y risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws a nodwyd yn yr asesiad risg, a'r mesurau sydd i'w rhoi ar waith i leihau'r risg.

Gallai hyn gynnwys cyhoeddiadau, arwyddion clir (gan gynnwys tâp llawr neu baent) yn nodi cyfyngiadau ar y nifer a ganiateir mewn ardal neu gerbyd penodol, systemau ciwio a systemau unffordd.

Dolenni at ganllawiau allweddol

Canllawiau cyffredinol ar roi mesurau rhesymol ar waith i leihau'r risg o ledaenu'r coronafeirws

Canllawiau hunanyngysu

Mesurau Atal a Rheoli Heintiau mewn Lleoliadau Gofal Plant

Canllawiau COVID-19: Gofal Plant a Gwaith Chwarae

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/leoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Ynghylch y ddogfen hon

Mae'r ddogfen hon yn gopi o'r dudalen we [Lleoliadau gofal plant: cerdyn gweithredu mesurau rhesymol posibl \(coronafeirws\)](#) a lawrlwythwyd.

Ewch i <https://llyw.cymru/lleoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch; darllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://llyw.cymru/leoliadau-gofal-plant-cerdyn-gweithredu-mesurau-rhesymol-posibl-coronafeirws-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybdaeth am [hawlfraint](#).